

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: BESLISSING HOUDENDE DE GOEDKEURING VAN BIJKOMENDE MIDDELEN IN HET KADER VAN DE SUBSIDIEOPROEPEN WERKBAARHEIDSCHEQUE EN VERHOGING KMO-P IN 2021

Samenvatting

Voorliggende beslissing stelt voor om goedkeuring te verlenen voor bijkomende middelen in het kader van de subsidieoproepen Werkbaarheidscheque en Verhoging KMO-Portefeuille voor het jaar 2021. Vorige jaren bleef de maatregel onder de verwachtingen en werd het budget voor dit jaar verlaagd. Omwille van het succes van de maatregel dit jaar, mede omwille van de corona-context en de succesvolle communicatie inspanningen samen met de sociale partners, dient het budget opnieuw verhoogd te worden tot het oorspronkelijk budget om aan de geplande aanvragen te kunnen voldoen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Met onderstaande maatregelen wordt uitvoering gegeven aan volgende passage uit het regeerakkoord:

We geven verder uitvoering aan het akkoord met sociale partners rond werkbaar werk, en stimuleren het koesteren van talent op de werkvloer en het coachen van medewerkers op resultaten eerder dan werktijd, ook bij de overheid.

Op 14 december 2018 sloten de Vlaamse regering en Vlaamse sociale partners een akkoord over de principes en actielijnen voor een gezamenlijke aanpak van werkbaar werk. Het resultaat is het Actieplan werkbaar werk "Samen een versnelling hoger voor werkbaar werk". De Vlaamse regering en Vlaamse sociale partners zetten zo hun schouders onder meer werkbaar werk. Via dit gezamenlijk gedragen actieplan werkbaar werk zetten we het thema verder op de agenda en inspireren en ondersteunen we werkgevers, werknemers, zelfstandig ondernemers, ondernemingen, organisaties en sectoren.

Om een versnelling hoger te schakelen, zetten we in op drie doelstellingen:

- Kennis blijvend opbouwen en maximaal ontsluiten,
- Alle actoren enthousiasmeren,
- Iedereen aanzetten tot actie ("met z'n allen aan de slag").

Deze doelstellingen vormen de kapstok van dit actieplan; concrete acties worden geclusterd volgens deze drie doelstellingen.

Binnen de derde doelstelling “met z'n allen aan de slag” zetten we de betrokken actoren aan tot actie. We moedigen ondernemingen aan om werkbaar werk in kaart te brengen in hun organisatie. Hiertoe lanceren we tijdelijk (gedurende 3 jaar) een werkbaarheidscheque waarmee ondernemingen een scan kunnen aankopen en/of begeleiding inkopen met als doel de werkbaarheid in de organisatie in kaart te brengen, een actieplan op te stellen, en/of veranderingen in werkbaarheid op te volgen.

Voor bedrijven die hun plafond binnen de KMO-Portefeuille bereikt hebben, staan we ook tijdelijk een verhoging toe tot maximum 5.000 EUR voor acties rond werkbaar werk.

Voor het jaar 2021 werden beide maatregelen gelanceerd op 1 januari 2021 en lopen deze nog tot 31 december 2021. In het kader van de Corona-pandemie werd de maatregel van de werkbaarheidscheque inhoudelijk verruimd. Dit om bedrijven te ondersteunen in de heropstart van hun activiteiten tijdens corona. Het is namelijk cruciaal dat iedereen in de nieuwe context van Corona opnieuw veilig en gezond aan de slag kan gaan en aan het werk kan blijven. De minister van Werk heeft, in samenspraak met de Vlaamse sociale partners, besloten om de focus van de maatregel te verruimen opdat de initiële doelstelling ‘een versnelling hoger schakelen op vlak van werkbaar werk’ behouden kan blijven in de gewijzigde omstandigheden ten gevolge van Corona.

Op basis van een evaluatie van beide maatregelen, opgemaakt in oktober 2020, werd voorgesteld en beslist om de maatregel van de werkbaarheidscheque licht aangepast verder uit te voeren in 2021, conform de afspraken in het VESOC akkoord en het regeerakkoord. Deze aanpassingen hebben betrekking op:

- De inhoudelijke verruiming van de maatregel van de werkbaarheidscheque te behouden in 2021 en deze los te koppelen van Corona. De coronapandemie is namelijk de realiteit voor de komende periode.
- Daarnaast werd voorgesteld om het paritair comité 304 van het gemakkelijksbedrijf op te nemen bij de opsomming van de federale social profitsectoren die in aanmerking komen voor de maatregel van de werkbaarheidscheque. Dit vanwege de vaststelling dat dit voorheen bij vergissing niet gebeurd was.

De aanpassingen die doorgevoerd werden bij de lancering van de maatregelen in 2020 bleven ook in 2021 behouden, met name het toelaten van de wettelijk verplichte psychosociale werklastmeting binnen de financiering van de werkbaarheidscheques. Dit vormt namelijk een belangrijk onderdeel van een degelijke meting van de werkbaarheid op de werkvloer. Verder blijven ook het bestaande steunpercentage behouden en wordt geen degressiviteit toegepast.

De beide subsidieoproepen ‘Werkbaarheidscheque’ en ‘Werkbaar werk – Verhoging KMO-P’, alsook de besteding van de middelen worden jaarlijks geëvalueerd door de Vlaamse Regering en de Vlaamse sociale partners.

Beide maatregelen werden geoperationaliseerd vanuit het uitgavendecreet BO 2021 via een subsidieoproep.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 14 december 2018 sloten de Vlaamse regering en Vlaamse sociale partners een akkoord over de principes en actielijnen voor een gezamenlijke aanpak van werkbaar werk. Het resultaat is het

Actieplan werkbaar werk “Samen een versnelling hoger voor werkbaar werk” waarin beide maatregelen staan opgenomen.

Beide maatregelen werden besproken op IKW op 12 februari 2019 en voorgelegd aan de sociale partners op 14 februari 2019. Voor de lancering van beide maatregelen werd positief advies ontvangen vanuit Inspectie Financiën op 11 april 2019. De subsidieoproepen werden goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 3 mei 2019. Beide maatregelen werden gelanceerd op 7 mei 2019 en lopen tot 31 december 2019.

Voor de verlenging van beide subsidieoproepen werd positief advies ontvangen vanuit Inspectie Financiën op 21 november 2019. De verlenging van beide subsidieoproepen werd goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 20 december 2019. Beide maatregelen werden verlengd op 1 januari 2020 en lopen tot 31 december 2020.

Voor de tweede verlenging van beide subsidieoproepen werd positief advies ontvangen vanuit Inspectie Financiën op 25 november 2020. De tweede verlenging van beide subsidieoproepen werd goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Beide maatregelen werden verlengd op 1 januari 2021 en lopen tot 31 december 2021.

Met betrekking tot de vraag tot bijkomende middelen voor beide subsidieoproepen in 2021 werd het advies van de Inspectie van Financiën aangevraagd op 26 mei 2021. Het advies IF van 8 juni 2021 was tijdelijk negatief met vragen. Bijkomende verduidelijkingen werden bezorgd aan de Inspectie van Financiën op 17 juni 2021. Een gunstig advies werd verleend op 21 juni 2021.

Het advies begroting werd aangevraagd op 22 juni 2021.

2. INHOUD

SUBSIDIEOPROEP 1: WERKBAARHEIDSCHEQUE

KADER OPROEP

Met deze subsidieoproep wensen we ondernemingen in Vlaanderen te stimuleren om de werkbaarheid voor de werknemers in kaart te brengen.

De werkbaarheidscheque is gepland voor een periode van 3 jaar. Binnen de werkbaarheidscheque is een maximale subsidie voorzien van 10.000 EUR per onderneming over een periode van 3 jaar of tot de middelen op jaarbasis uitgeput zijn. Met de periode van 3 jaar worden de jaren 2019, 2020 en 2021 bedoeld.

Als een organisatie haar budgetplafond bijvoorbeeld reeds in jaar 1 bereikt, dan kan deze organisatie geen beroep meer doen op een volgende cheque. De cheques worden toegekend op het niveau van een onderneming en niet op het niveau van een vestiging.

Met deze cheque kunnen organisaties:

- een meting of scan aankopen om de werkbaarheidsgraad in de organisatie in kaart te brengen
- en/of begeleiding inkopen bij het uitvoeren van een scan/meting, begeleiding kan ook inhouden
 - rapporteren over de werkbaarheid
 - opstellen van een werkbaarheidsplan; toekennen van een prioritering aan de maatregelen of verbeterprojecten opgenomen in dit plan

- monitoring en opvolging van de veranderingen op het vlak van werkbaar werk

De bovenstaande 3 elementen kunnen gefinancierd worden, apart of gecombineerd. Het effectief uitvoeren van de acties kon niet gefinancierd worden met middelen binnen deze oproep. Hiervoor kon en kan men terecht bij andere maatregelen zoals de KMO-Portefeuille van het Agentschap Innoveren en Ondernemen, ESF-oproepen, ...

Met betrekking tot de inhoudelijke verruiming naar aanleiding van corona is het zo dat de cheque in 2020 werd uitgebreid om verbeteracties mogelijk te maken in de vorm van advies, begeleiding en opleiding, waarbij telkens aandacht moet zijn voor het psychosociaal welbevinden van de medewerkers, en dit voor:

- a) Aanpassingen aan de werkpost en de arbeidsorganisatie, die ten goede komen van de werkbaarheid en de veiligheid van de werknemers, in de gewijzigde context ten gevolge van de Corona-pandemie
- b) Competentieversterking noodzakelijk om te kunnen werken in een gewijzigde arbeidscontext
- c) Aanpak van de impact op het psychisch welbevinden van de werknemers en werkgevers.

Het is daarbij aanbevolen om deze acties uit te rollen in navolging van het resultaat van een risicoanalyse en/of eerder uitgevoerde scan.

In 2021 wordt deze uitbreiding losgekoppeld van corona gezien de corona pandemie voor de komende periode de realiteit is.

Aan het toekennen van een werkbaarheidscheque zijn een aantal inhoudelijke voorwaarden verbonden:

1. De onderneming heeft minstens 1 werknemer in dienst met een arbeidsovereenkomst.
2. De meting of de scan omvat een werknemersbevraging met focus op verschillende componenten van werkbaar werk, zoals bijvoorbeeld stress, motivatie, leermogelijkheden en een evenwichtige werk-privé balans.
3. De prestaties die binnen deze oproep mogelijk zijn worden enkel uitgevoerd door erkende dienstverleners van de KMO-Portefeuille of door dienstverleners met een kwaliteitsregistratie van Werk en Sociale Economie.
4. Er is paritaire gedragenheid omtrent de analyse en/of het werkbaarheidsplan en/of de verbeteracties i.k.v. de Uitbreiding t.g.v. Corona.
Deze paritaire gedragenheid werd verkregen door een goedkeuring van de ondernemingsraad of bij gebrek hieraan van het comité voor preventie en bescherming op het werk of bij gebrek hieraan van de syndicale afvaardiging. In organisaties zonder syndicale vertegenwoordiging moet er overleg geweest zijn met het personeel over de analyse en/of het werkbaarheidsplan. Ook bij de uitrol van acties uit het werkbaarheidsplan zal er met het personeel of syndicale afvaardiging in overleg worden getreden.
5. De middelen van de werkbaarheidscheque worden niet aangewend om te voldoen aan wettelijke verplichtingen. Scans en actieplannen die dienen om het hoofd te bieden aan de gewijzigde omstandigheden t.g.v. corona - waardoor alle organisaties in 2021 op alle vlakken getroffen worden -, vormen een uitzondering op het verbod om de cheque te gebruiken voor wettelijke verplichtingen.
6. Er mag in geen geval dubbelfinanciering gebeuren voor dezelfde prestaties uit andere subsidies. Elke deelnemende organisatie moet bij afrekening het sjabloon 'Verklaring op een Werkbaarheidscheque' ondertekenen en opladen in de online applicatie. Op die manier wordt verklaard voldaan te hebben aan de inhoudelijke voorwaarden.

Op die manier verklaart de onderneming voldaan te hebben aan de inhoudelijke voorwaarden.

Controle van de activiteiten is steeds mogelijk en gebeurt steekproefsgewijs door de Vlaamse Sociale Inspectie van het Departement Werk & Sociale Economie.

Het instrument van de cheques, alsook de besteding van de middelen wordt jaarlijks geëvalueerd door de Vlaamse Regering en Vlaamse sociale partners.

Meer informatie omtrent de oproep kan teruggevonden worden in de oproepfiche 'Subsidieoproep Werkbaarheidscheque'.

SUBSIDIEOPROEP 2: VERHOGING KMO-PORTEFEUILLE

KADER OPROEP

Met deze subsidieoproep stimuleren we KMO's in Vlaanderen om op een laagdrempelige manier rond werkbaar werk aan de slag te gaan.

De verhoging KMO-P, zal tijdelijk, gedurende een periode van 3 jaar, beschikbaar zijn waarbij alle KMO's die aan de criteria voldoen beroep kunnen doen op deze maatregel maar dit tot het plafond van 5.000 EUR per KMO bereikt is of tot de middelen van deze maatregel op jaarbasis uitgeput zijn. De verhoging kan enkel aangewend worden in het jaar waar het plafond bij de KMO-Portefeuille bereikt werd. Met de periode van 3 jaar worden de jaren 2019, 2020 en 2021 bedoeld.

De verhoging KMO-P wordt toegekend op het niveau van een onderneming en niet op het niveau van een vestiging.

Met deze verhoging kunnen KMO's een premie krijgen voor het aankopen van advies of opleiding.

Aan het toekennen van de verhoging KMO-Portefeuille zijn een aantal inhoudelijke voorwaarden verbonden, met name:

- In aanmerking komen als KMO voor steun bij de KMO-Portefeuille.
- Op jaarbasis het plafond van 7.500 EUR bereikt hebben én tevens voldoen aan één of meerdere van onderstaande opties.

Volgende opties zijn mogelijk:

1. De verhoging KMO-P wordt aangevraagd voor maatregelen of verbeterprojecten in het kader van werkbaar werk. Dit voor een maximum van 5.000 EUR per organisatie.

EN/OF

2. De verhoging KMO-P wordt aangevraagd voor andere maatregelen buiten werkbaar werk, indien er reeds acties onder de noemer HR ondernomen werden binnen de KMO-Portefeuille. Dit voor een maximum van het equivalent van de acties werkbaar werk die gesteund werden binnen de KMO-Portefeuille.

- Het aankopen van advies of opleiding.
- De middelen van de Verhoging KMO-Portefeuille kunnen niet aangewend worden om te voldoen aan wettelijke verplichtingen.
- De activiteiten die binnen deze oproep mogelijk zijn worden enkel uitgevoerd door erkende dienstverleners van de KMO-Portefeuille.

Controle van de activiteiten is steeds mogelijk en gebeurt steekproefsgewijs door de Vlaamse Sociale Inspectie van het Departement Werk & Sociale Economie.

Met deze subsidieoproep richten we ons tot alle KMO's die in aanmerking komen voor steun bij de KMO-Portefeuille. Concreet betreft het in deze oproep KMO's die op jaarbasis hun plafond bij de

KMO-Portefeuille bereikt hebben én die tevens acties in het kader van HR ondernomen hebben of die acties wensen te ondernemen in het kader van werkbaar werk.

Om te bepalen of een onderneming een KMO en specifiek een kleine dan wel een middelgrote onderneming is wordt de Europese definitie van een KMO gehanteerd.

In deze oproep kunnen enkel ondernemingen gevestigd in het Vlaams gewest, een aanvraag indienen. Ondernemingen gevestigd in het Brussels gewest zijn dus uitgesloten van deelname. De verhoging wordt toegekend op het niveau van een onderneming en niet op het niveau van een vestiging.

Elke deelnemende organisatie moet bij afrekening het sjabloon 'Verklaring op een 'Verhoging KMO-P' ondertekenen en opladen in de online applicatie. Op die manier wordt verklaard voldaan te hebben aan de inhoudelijke voorwaarden.

Meer informatie omtrent de oproep kan teruggevonden worden in de oproepfiche 'Subsidieoproep Verhoging KMO-Portefeuille'.

Het instrument van de verhoging, alsook de besteding van de middelen wordt jaarlijks geëvalueerd door de Vlaamse Regering en Vlaamse sociale partners.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voor de subsidieoproep 'Werkbaarheidscheque' is een maximale subsidie voorzien van 10.000 EUR per onderneming. Wanneer de middelen van deze maatregel op jaarbasis uitgeput zijn kan pas het volgend jaar opnieuw ingediend worden op voorwaarde dat de maatregel herhaald wordt. De onderneming moet een minimale private cofinanciering voorzien. Deze bedraagt 40% in de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021. We gebruiken de mogelijkheid om te werken met een degressieve subsidiëring net zoals in 2020 niet in 2021 om de maatregel op die manier maximaal aantrekkelijk te maken voor organisaties. In samenspraak met de sociale partners zal ook in het jaar 2021 ingezet worden op communicatie rond de cheque.

Voor de subsidieoproep 'Verhoging KMO-P' is een maximale subsidie voorzien van 5.000 EUR op jaarbasis per KMO. Dit indien de organisatie haar plafond van 7.500 EUR bij de KMO-Portefeuille bereikt heeft én reeds acties in het kader van werkbaar werk ondernomen heeft of in het kader van deze verhoging acties in het kader van werkbaar werk wenst te ondernemen. De organisatie moet een minimale private cofinanciering voorzien. Deze bedraagt 70% voor een kleine onderneming en 80% voor een middelgrote onderneming. Om te bepalen of een onderneming een kleine dan wel een middelgrote onderneming is wordt de Europese definitie van een KMO gehanteerd.

Het oproepbudget voor de subsidieoproepen 'Werkbaar werk – Werkbaarheidscheque' en 'Werkbaar werk – Verhoging KMO-Portefeuille' was initieel voor het jaar 2021 vastgelegd op 1.000.000 EUR. Deze nota betreft de vraag omtrent een besluit van de Vlaamse Regering in verband met de goedkeuring van bijkomend 2.000.000 EUR aan middelen in het kader van beide subsidieoproepen. Dit zou het totaal voor deze oproepen voor het jaar 2021 op 3.000.000 EUR brengen.

Naar aanleiding van de evaluatie in 2020 van beide subsidieoproepen werd het jaarlijks budget verlaagd ten opzichte van de jaren 2019 en 2020. Uit de evaluatie van het gebruik van de

maatregelen bleek eind 2020 dat de besteding van die aard was dat er geen nood was aan een budget van 3.000.000 EUR zoals de voorbije jaren. Op basis van het effectief besteed budget tijdens de jaren 2019 en 2020 werd verwacht dat er voor 2021 800.000 EUR zou uitgegeven worden. Door het behoud van de inhoudelijke verruiming van de maatregel alsook het bijkomend opnemen van paritair comité 304 werd een budget van 1.000.000 EUR vooropgesteld voor het jaar 2021.

Omwille van de hierboven aangehaalde argumentatie en redenen werd het budget voor de werkbaarheidscheque en de verhoging van de KMO-Portefeuille in 2021 verlaagd naar 1.000.000 EUR. Naar aanleiding van het behoud van de inhoudelijke verruiming van de maatregel, de uitdagingen die de coronacrisis voor de Vlaamse organisaties met zich meebrengt alsook het inzetten op diverse communicatieacties met betrekking tot rond de cheque werd in de eerste maanden van 2021 een stijgend aantal aanvragen ingediend en verwerkt. De maatregel zit hierdoor op kruissnelheid waardoor het goedgekeurde budget van 1.000.000 EUR op vandaag zo goed als volledig is vastgelegd, met name 921.661,39 EUR. Er is dus nog weinig budget beschikbaar voor de Werkbaarheidscheque en de verhoging KMO-P voor de resterende maanden van 2021.

Het besluit van de Vlaamse Regering heeft een budgettaire weerslag van 2.000.000 EUR (VAK/VEK) voor het begrotingsjaar 2021. Samen met het reeds goedgekeurde en vastgelegde bedrag van 1.000.000 EUR komt dit neer op een totaal van 3.000.000 EUR voor het begrotingsjaar 2021. Dit betreft een enveloppe bedrag. De subsidieperiode in 2021 loopt van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021.

Beide maatregelen werden geoperationaliseerd vanuit het uitgavendecreet BO 2021 via een subsidieoproep. De uitvoering van het actieplan werkbaar werk resulteert dan ook in twee subsidieoproepen 'Werkbaarheidscheque' en de daarmee gepaard gaande 'Verhoging van de KMO-Portefeuille'. Het is namelijk een bedrag dat door de overheid wordt toegekend tot het uitvoeren van een werkbaar werk beleid. Dit is algemeen wenselijk voor de gehele organisatie.

De aanrekening van deze subsidies gebeurt op het begrotingsartikel JB0-1JDB2IC-WT, basisallocatie JD178 'Werkbaarheidscheques en verhoging KMO-Portefeuille'.

De rechtsbasis voor het aanrekenen en uitbetalen werd voorzien in het uitgavendecreet 2021. Er werd daarbij een decreetbepaling ingeschreven (art. 18 JB0-1JDB2IC-WT 'uitgaven voor acties in het kader van het actieplan werkbaar werk'), die uitgaven voor acties in het kader van het actieplan werkbaar werk mogelijk maakt via een facultatieve subsidie. Na een positief advies Inspectie Financiën hieromtrent wordt de basisallocatie voor deze maatregelen verder gebruikt.

ESR-TOETS

ESR heeft geen impact op de uitvoeringsrekening van de begroting.

IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Beide subsidieoproepen worden verder geoperationaliseerd door de afdeling ESF & Duurzaam Ondernemen van het Departement Werk & Sociale economie. De begunstigden zullen hierop kunnen intekenen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan de bijkomende middelen in het kader van de subsidieoproepen Werkbaarheidscheque en de verhoging KMO-P voor 2021;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor Werk, te gelasten met de verdere uitvoering van deze beslissing.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS